

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 31. martā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Jautrīte Briede, tiesneši Veronika Krūmiņa un Juris Juriss, kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzējas [...] pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 60/2025),

konstatēja:

1. Ieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Maksātnespējas likuma 117. panta piekto daļu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, 106. panta otrajam teikumam un 107. pantam un spēkā neesošu attiecībā uz ieteikuma iesniedzēju no [datums].

2. Maksātnespējas likuma 117. panta piektā daļa nosaka: “Ja 15 dienu laikā pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksu saraksta un kreditoru prasījumu segšanas plāna izsūtīšanas ir saņemti iebildumi attiecībā uz juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksām, lēmumu par faktisko juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksu apstiprināšanu pieņem kreditoru sapulce.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā ieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt ieteikumu;
- 3) ieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;

- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš sniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmei. Pieteikumā apstrīdēta Maksātnespējas likuma normas satversmība. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt Latvijas Republikas Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Latvijas Republikas Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt atbilstoši šā panta sestās daļas 1. punktam pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārums jāpamato.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja pamattiesības ir ietvertas Latvijas Republikas Satversmē un apstrīdētā norma tās tieši aizskar, radot tiesiskas sekas (sk. *Satversmes tiesas 2025. gada 13. februāra sprieduma lietā Nr. 2024-06-01 9. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja iecelta par administratori juridiskās personas maksātnespējas procesā, kam ar tiesas lēmumu bija atcelta iepriekšējā administratore. Pieteikuma iesniedzēja saņēma iebildumus par sastādīto maksātnespējas procesa izmaksu sarakstu, tādēļ atbilstoši apstrīdētajai normai lēmumu par faktisko izmaksu apstiprināšanu pieņēma kreditoru sapulce. Tā neapstiprināja nedz pieteikuma iesniedzējas atlīdzību, kas pamatota ar Maksātnespējas likuma 169. panta otrās daļas 2. punktu, nedz arī izdevumus par izziņas saņemšanu. Pieteikuma iesniedzēja vērsās tiesā ar sūdzību par kreditoru sapulces lēmumu, taču sūdzība tika noraidīta. Savukārt tiesas lēmums nav pārsūdzams.

Pieteikumā norādīts, ka kreditoru sapulces lēmuma dēļ pieteikuma iesniedzēja nav saņēmusi nekādu atlīdzību par savu darbu konkrētajā maksātnespējas procesā. Viņa nevar atteikties no maksātnespējas procesa vešanas, tāpēc procesa administrēšana jānodrošina par saviem līdzekļiem. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma pieļauj kreditoru sapulcei pieņemt lēmumu, kas neatbilst Maksātnespējas likuma 169. pantā noteiktajām administratora tiesībām uz atlīdzību un kurā netiek apstiprināti izdevumi par izziņas saņemšanu. Tādējādi apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzējas Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā ietvertās tiesības uz īpašumu un 107. pantā ietvertās tiesības uz atlīdzību par darbu, kā arī pārkāpj Latvijas Republikas Satversmes 1. pantā ietverto sociāli atbildīgas valsts principu un 106. panta otrajā teikumā noteikto piespiedu darba aizliegumu.

Tiesas lēmumā, ar kuru kreditoru sapulces lēmums atzīts par tiesisku, norādīts, ka Maksātnespējas likuma 169. pantā ir noteikts likumiskas atlīdzības apmērs, kuru nav nepieciešams apstiprināt kreditoru sapulcē. Kreditoru sapulcē var pieņemt lēmumu par citu atlīdzības apmēra noteikšanu administratoram, ja administrators un kreditoru sapulce par to vienojas. Vienlaikus tiesa konstatēja, ka pieteikuma iesniedzēja savu atlīdzību nepamatoti aprēķinājusi no visiem maksātnespējas procesā atgūtajiem naudas līdzekļiem, arī no tiem, kurus atguvusi iepriekšējā administratore. Visbeidzot, tiesa atzina, ka viņa arī nav pierādījusi izdevumu pamatotību par izziņas saņemšanu.

Pieteikumā norādīts, ka maksātnespējas procesā pieteikuma iesniedzēja ir veikusi vairākus darbus un ka par tiem nav saņēmusi atlīdzību. No pieteikuma un tiesas lēmuma secināms, ka pieteikuma iesniedzēja nepiekrīt tam, ka kreditoru sapulce un tiesa viņas aprēķināto atlīdzību un izdevumus konkrētajos apstākļos atzinusi par nepamatotiem. Tomēr apstāklis, ka viņa nepiekrīt kreditoru sapulces un tiesas lēmumam, nav pamats lietas ierosināšanai Satversmes tiesā. Tiesību normu interpretācijas un piemērošanas pārbaude nav Satversmes tiesas kompetencē (piemēram, *Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punkts*). Tādējādi pieteikumā norādītais neapstiprina to, ka tieši apstrīdētā norma rada pieteikuma iesniedzējai Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā, 106. panta otrajā teikumā un 107. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 60/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Jautrīte Briede